

Bản tin

Số 1, tháng 3/2014

PHÒNG, CHỐNG BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG

DỰ ÁN: "Tăng cường dịch vụ bảo vệ trẻ em trong trường học
tại 5 phường thuộc quận Thanh Xuân, Hà Nội"

LỜI MỞ ĐẦU

Bảo vệ trẻ em trong trường học, đặc biệt là tại vùng nội đô như quận Thanh Xuân, nơi mà trẻ em dành phần lớn thời gian cho việc đến trường là một nội dung Plan đặc biệt quan tâm. Cuối năm 2011, văn phòng Plan vùng dự án Hà Nội thực hiện một khảo sát nhanh với hơn 500 học sinh cấp 2 và cấp 3 trên địa bàn quận Thanh Xuân. Kết quả cho thấy, các em đã và đang gặp các khó khăn liên quan đến vấn đề bạo lực học đường, trong đó bắt nạt học đường là nổi cộm với hơn 70% học sinh đã từng chứng kiến bạn bị bắt nạt. Với mong muốn trẻ em trên địa bàn quận Thanh Xuân được hỗ trợ toàn diện, tại nhà, khu dân cư và ở trường học, Plan, Phòng LĐTBXH quận Thanh Xuân và Trung tâm CSAGA hợp tác triển khai hợp phần "Tăng cường dịch vụ bảo vệ trẻ em trong trường học" tại 5 trường THCS trên địa bàn quận Thanh Xuân là Trường Hạ Đình, Nhân Chính, Khương Đình, Phan Đình Giót và Phương Liệt trong thời gian 2013 – 2014. Hợp phần này nằm trong dự án tổng thể "Xây dựng hệ thống bảo vệ trẻ em dựa vào cộng đồng" mà Plan phối hợp với Sở Lao động Thương binh, Xã hội Thành phố Hà Nội, Phòng LĐTB và XH hai huyện Sóc Sơn và quận Thanh Xuân triển khai.

BẢN TIN PHÒNG, CHỐNG BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG với mục đích: giới thiệu các hoạt động của dự án, cung cấp những thông tin cập nhật nhất về bắt nạt học đường, và chia sẻ kinh nghiệm giải quyết, hỗ trợ tình huống bắt nạt mà các thầy cô đã và đang thực hiện.

Xin trân trọng giới thiệu **Bản tin số 1** do các thầy cô trường THCS Khương Đình cùng CSAGA và Plan thực hiện. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn cô Đỗ Thị Việt Hiền – Hiệu trưởng trường Khương Đình, người có một tình yêu đặc biệt với các em học sinh, và đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho chúng tôi trong quá trình làm việc. Cảm ơn cô Lê Thị Như Quỳnh, mặc dù rất bận rộn với các em học sinh, nhưng cũng dành thời gian để phối hợp cùng CSAGA và Plan thực hiện bản tin này. Lần đầu ra mắt, nên không tránh khỏi những thiếu sót, nhóm biên soạn rất mong nhận được phản hồi của thầy cô để bản tin sau sẽ được hoàn thiện hơn.

Trân trọng giới thiệu

Nhóm biên soạn

TIN TỨC

1. Hoạt động đã thực hiện

Tháng 12 năm 2013, tại 5 trường đã diễn ra cuộc thi "Sáng kiến truyền thông về phòng, chống bắt nạt học đường". Cuộc thi đã nhận được 85 sáng kiến từ hơn 500 em học sinh. Trải qua các vòng lựa chọn, 20 sáng kiến xuất sắc bao gồm: kịch, thơ, truyện tranh, phim tình huống, bài hùng biện đã được trao giải và trình diễn tại 5 trường. Đặc biệt 5 giải xuất sắc đã được lựa chọn để biên tập sản xuất và phổ biến rộng rãi đến các trường khác trong năm 2014.

Buổi truyền thông về Phòng, chống bắt nạt học đường do chính các em xây dựng kịch bản và trình diễn.

Hơn 500 cuốn "**Bắt nạt học đường - Bạn có thể làm gì?**" đã được chia sẻ với các thầy cô tại Thanh Xuân và Sóc Sơn. Đây là cuốn tài liệu lần đầu tiên được biên soạn ở Việt Nam, nhằm cung cấp thông tin về bắt nạt học đường và cách hỗ trợ các em học sinh.

Gần 4.000 tờ tin về "**Bắt nạt học đường - Làm gì để giúp con bạn?**" đã được thầy cô chủ nhiệm của 5 trường chuyển đến phụ huynh học sinh trong buổi họp cuối năm 2013. Tờ tin cung cấp cho phụ huynh các kiến thức cơ bản về bắt nạt học đường với mong đợi gia đình các em ý thức được vấn đề các em có thể gặp phải, và hướng dẫn phụ huynh cách giúp con mình khi là nạn nhân hay là người đi bắt nạt.

Các em đọc sách, báo ở phòng ngoài
đợi đến lượt tư vấn

Một ca tư vấn

Phòng tư vấn "Gỡ rối" thí điểm tại trường THCS Khương Đình hoạt động 2 buổi/tuần, 1 buổi do cán bộ tư vấn của CSAGA trực, buổi còn lại do 1 cô giáo của nhà trường phụ trách cùng với sự hỗ trợ của CSAGA. Sau hơn 4 tháng hoạt động từ tháng 10/2013 đến tháng 03/2014, phòng đã tiếp đón 149 lượt học sinh. Các vấn đề mà các em chia sẻ và xin hỗ trợ rất đa dạng: Ứng xử với bạn bè, thầy cô, bố mẹ; tình yêu tuổi học trò; các vấn đề liên quan đến giới tính; sức khỏe sinh sản; đồng tính. Ứng xử với bạn bè, bao gồm: Làm gì khi bị bạn khiêu khích, chơi xấu, đổ oan, nói xấu trên Facebook, bạn bắt mua quà, bạn bắt làm bài tập... là nội dung được các em chia sẻ, và hỏi nhiều nhất, chiếm 80% nội dung các cuộc tư vấn. Qua hoạt động của "Phòng gỡ rối" chúng tôi nhận thấy nhu cầu chia sẻ của các em học sinh là rất lớn, bản thân các em đang gặp nhiều lúng túng trong việc tìm kiếm giải pháp và rất cần sự hỗ trợ từ thầy cô, cha mẹ.

Website chongbatnathocduong.com bắt đầu hoạt động từ tháng 06/2013 và đến tháng 3/2014 đã thu hút được 44.642 lượt truy cập. Web cung cấp cho các em học sinh các kiến thức và kỹ năng liên quan đến vấn đề bắt nạt học đường, giúp các em nhận diện và ứng phó với các hành vi bắt nạt, giúp bạn bị bắt nạt... Web cũng có góc chia sẻ thông tin với thầy cô và cha mẹ để phát hiện và hỗ trợ con em mình khi bị bắt nạt. Mời thầy cô truy cập vào trang web để có thêm thông tin.

2. Hoạt động sắp diễn ra trong thời gian tới

Tháng 4 xuất bản cuốn truyện tranh về bắt nạt do các em học sinh trường Phan Đình Giót sáng tác

Các hoạt động thường niên:
Họp nhóm học sinh nòng cốt,
phòng tư vấn
"Gỡ rối"

Tư vấn, hỗ trợ cho các em học sinh đang có hành vi bắt nạt

CÂU CHUYỆN CÓ THẬT

Đây là những tình huống CSAGA ghi nhận trong quá trình làm việc với các em học sinh. Khi các em chia sẻ các câu chuyện thì sự việc bắt nạt đã chấm dứt nhưng chúng tôi vẫn thấy sự tổn thương của các em trong từng câu chuyện đó. Một điều rất đáng lưu ý là: Không người lớn nào biết câu chuyện của các em; các em thoát ra khỏi tình huống bắt nạt mà không nhận được bất kỳ sự hỗ trợ nào, các sự việc bắt nạt chỉ dừng lại khi bạn bắt nạt chuyển lớp, chuyển trường, hoặc họ tự chấm dứt các hành vi đó. Xin chia sẻ với các thầy cô những tình huống này để thấu hiểu hơn các em học sinh.

Câu chuyện 1:

"Em bắt đầu bị các bạn tẩy chay vào cuối năm học lớp 6. Sự việc bắt đầu từ việc em và một nhóm bạn có ảnh hưởng trong lớp mâu thuẫn với nhau. Họ bắt đầu dựng chuyện, vu khống về các mối quan hệ, nhạo báng hình dáng của em và rồi lôi kéo cả lớp cùng tẩy chay. Em đã yêu cầu các bạn chấm dứt các hành vi đó thì các bạn chửi bới em trên lớp, thậm chí dọa đánh. Suốt nửa năm học đó em không có người bạn nào, sống như "một cái bóng" trong lớp, em thấy mình như không tồn tại trên thế giới. Mỗi ngày đến trường là một ngày căng thẳng và nặng nề đến nỗi em thường xuyên bị đau đầu. Hàng đêm, những lời nói, hành động, khuôn mặt khinh miệt của các bạn lại hiện về khiến em không thể ngủ và phải dùng đến thuốc ngủ. Em không biết mình sẽ ra sao nếu như vào đầu năm lớp 7 bạn có mâu thuẫn với em không chuyển lớp. May mắn cho em sau dịp nghỉ hè các bạn trong lớp cũng dần quên sự việc". *[Học sinh nữ lớp 7, thành viên nhóm nòng cốt dự án]*.

Câu chuyện 2:

"Khi em học lớp 6, em rất gầy, nhỏ và yếu. Có một anh học lớp trên thân hình to lớn không hiểu vì lý do gì mà thường chặn đường em, hôm thì trấn lột đồ dùng học tập hoặc tiền ăn sáng, hôm thì bắt tai, đá đất.... Em đã âm thầm chịu đựng và đến 1 ngày, hôm đó em đứng gần ao, đường thì vắng, anh ấy đi qua và cố tình xô em ngã xuống ao. Em không biết bơi và vùng vẫy kêu cứu nhưng anh ấy cứ đứng nhìn. May mắn lúc đó có người đi qua, anh ấy liền nhảy xuống ao cứu em. Quá hoảng sợ, em kể lại sự việc nhưng mọi người không ai tin em, thậm chí còn cho là em bịa đặt, vô ơn, vu khống cho người tốt. Sau sự việc đó em luôn sống trong lo sợ và căm ghét mọi người. Em bắt đầu đi bắt nạt các bạn khác" **(Câu chuyện chia sẻ của một em nam học sinh là người đi bắt nạt trong 1 buổi tư vấn nhóm).**

Câu chuyện 3:

"Một lần em đi hát karaoke với nhóm bạn và mọi người cùng chụp ảnh với nhau, trong đó có 1 vài tấm em khoác tay 1 bạn nam cùng nhóm. Do ánh sáng trong phòng lờ mờ, máy ảnh rung nên tấm ảnh xấu và có vẻ phản cảm. Không ngờ tấm ảnh bị lan truyền và được đăng lên Facebook. Một số bạn trong lớp vốn không thích em đã vào bình luận, trêu chọc, xúc phạm em rất trắng trợn. Không những thế, các bạn còn đem đi chia sẻ khắp nơi. Em giải thích thế nào mọi người cũng không hiểu. Mọi người bắt đầu nhìn em với ánh mắt khinh thường, mỉa mai, nhiều bạn còn nói xấu sau lưng. Đặc biệt nhóm bạn không thích em rất hùa dơ và còn dọa sẽ gửi ảnh ấy cho phụ huynh và cô giáo xem. Em rất lo sợ". **(Câu chuyện của 1 nữ học sinh nữ lớp 8).**

KINH NGHIỆM CỦA TÔI

Cường (lớp 6) tìm đến phòng tư vấn của nhà trường để nhờ giúp đỡ. Em bị các bạn tẩy chay trong 3 tháng qua. Ở lớp không có bạn nào chơi với em. Em cảm thấy mình như người thừa, rất buồn chán, cô đơn, tủi thân và không muốn đến trường nữa. Em không thể tập trung được vào học tập và kết quả ngày càng sút kém. Em không dám chia sẻ câu chuyện này với ai, và cũng chưa biết cách giải quyết vấn đề này như thế nào. Khi nhà trường thông báo về việc mở phòng tư vấn, em đã đắn đo suy nghĩ và quyết định tìm đến nhờ giúp đỡ.

1. Hướng giải quyết của cô giáo phụ trách phòng tư vấn trường Khương Đình.

Bước 1: Tìm hiểu câu chuyện.

Sau khi trấn an Cường, tôi đã trò chuyện với em và nắm bắt cụ thể sự việc: Cường là người thiếu chủ động, vụng về trong giao tiếp nên em rất ngại trò chuyện với các bạn. Em thường xen ngang câu chuyện của các bạn, khi đưa ý kiến thường bảo thủ và ngang ngạnh, khiến nhiều bạn trong lớp không hài lòng và không muốn giao tiếp.

Tình trạng và hình thức bắt nạt: Tẩy chay, đặt biệt danh xấu như "Cường kiêu, Cường kênh, Cường bố tướng". Sự việc đã diễn ra trong 3 tháng.

Tổn thương hiện tại: Cường thấy mình lạc lõng, không ai quan tâm, không được thừa nhận, kết quả học hành giảm sút, sợ đến trường và có ý định bỏ học.

Trong lớp vẫn có bạn không hòa theo trò tẩy chay nhưng im lặng không lên tiếng ủng hộ Cường.

Giáo viên chủ nhiệm cũng như bố mẹ Cường không biết sự việc. Nguyên nhân vì em mới vào trường nên ngại ngùng không muốn chia sẻ với cô chủ nhiệm. Bố mẹ của Cường buôn bán tối ngày nên không có nhiều thời gian quan tâm đến em.

Mong muốn của Cường: Các bạn chấm dứt hành vi tẩy chay và chơi với Cường để em cảm thấy thoải mái, không buồn bã, căng thẳng khi đến trường.

Bước 2: Thảo luận với giáo viên chủ nhiệm tìm cách hỗ trợ Cường.

Tôi đã gặp cô giáo chủ nhiệm để thảo luận và tìm ra hướng giải quyết:

Thứ nhất: Chấm dứt hành vi tẩy chay. Cô chủ nhiệm thông qua bạn lớp trưởng đã tìm ra được người khởi xướng là Phương – một bạn nam, to cao, có ảnh hưởng nhất trong lớp. Ban đầu khi nói chuyện với Phương em chối sự việc nhưng sau khi trò chuyện thân tình và phân tích đúng sai, em đã nhận là do mình không thích Cường nên đã cấm các bạn trong lớp chơi với Cường. Cuối buổi nói chuyện Phương đưa ra giải pháp khắc phục hành vi bắt nạt "Em sẽ nói với các bạn chơi lại với Cường. Bản thân em sẽ chủ động bắt chuyện với Cường để các bạn trong lớp noi gương". Đồng thời, giáo viên chủ nhiệm cũng thảo luận với Phương về hình thức kỷ luật nếu Phương tái diễn hành vi bắt nạt.

Thứ hai: Xây dựng sự tự tin cho Cường. Chuyển Cường sang ngồi với bạn lớp phó Văn thể mỹ – đây chính là bạn không hòa vào tẩy chay Cường như các bạn khác. Bạn này đã chia sẻ với Cường một số cách để xây dựng mối quan hệ với bạn bè như chủ động chào hỏi các bạn trong lớp, cởi mở và nói chuyện nhiều hơn với các bạn. Khi muốn bày tỏ ý kiến tránh việc chen ngang. Chuẩn bị bài ở nhà kỹ, nếu không hiểu liên lạc với cô giáo chủ nhiệm hoặc cô giáo tư vấn hoặc bạn ngồi cùng để được giúp đỡ. Hăng hái phát biểu trong giờ học. Cô giáo chủ nhiệm cũng đã yêu cầu giáo viên bộ môn quan tâm tạo điều kiện để Cường phát huy năng lực trong các giờ học.

Thứ ba: Thảo luận kế hoạch hỗ trợ Cường với bạn lớp phó Văn thể mỹ. Bạn này thường xuyên sát cánh bên Cường trong học tập cũng như trong các hoạt động khác như cùng truy bài, trao đổi tài liệu liên quan đến học tập, cùng học nhóm, lôi cuốn Cường vào các hoạt động tập thể, cùng trực nhật, tham gia các trò chơi tập thể, thảo luận về một trò chơi hoặc câu chuyện ...

Thứ tư: Tạo dựng môi trường an toàn cho Cường. Giáo viên chủ nhiệm thông báo nghiêm cấm các hành vi tẩy chay, chế giễu trong lớp tại buổi sinh hoạt lớp. Việc thông báo không nêu đích danh, mà cùng các em thống nhất đó là một nội quy của lớp. Cô cũng cùng cả lớp thảo luận về việc xây dựng tình đoàn kết, tình bạn và hình thức kỷ luật dành cho những hành vi tẩy chay, chế giễu bắt nạt.

Những thay đổi hiện tại

Đối với Cường: Bắt đầu được các bạn đón nhận, tinh thần thoải mái hơn. Biết lắng nghe và chia sẻ với các bạn hơn.

Bạn khởi xướng bắt nạt: Chủ động khắc phục lỗi của mình bằng cách nói với các bạn trong lớp "Chúng mày chơi với nó bình thường, tao không cấm nữa". Thời điểm đầu em còn hạn chế, e dè với Cường, nhưng hiện tại giữa các em đã có giao tiếp.

Đối với lớp học: Nhiều nhóm bạn chơi với Cường, chủ động lôi kéo Cường tham gia các trò chơi, hoạt động tập thể.

Bài học rút ra trong quá trình hỗ trợ trẻ bị bắt nạt.

Thứ nhất: Đôi khi trẻ bắt nạt không biết hành vi của mình là đang gây tổn thương cho bạn. Vì thế để giải quyết tận gốc rễ và phòng ngừa thì cần cung cấp thông tin về bắt nạt, đặc biệt là những hậu quả từ hành vi đó.

Thứ hai: Hành vi tẩy chay thường được khởi xướng bởi 1 cá nhân hoặc một nhóm học sinh có ảnh hưởng, sau đó lây lan sang cả lớp.

Thứ ba: Cần tìm được học sinh khởi xướng thì mới ngăn chặn hành vi bắt nạt.

Thứ tư: Phải có hình thức kỷ luật học sinh bắt nạt nếu tiếp tục hành vi thì mới ngăn ngừa được việc lặp lại.

Thứ năm: Việc hỗ trợ phải toàn diện. Không chỉ tập trung vào trẻ bắt nạt và trẻ bị bắt nạt mà cần tác động đến cả các học sinh trong lớp. Xây dựng cách ứng xử có văn hóa, học những điều bình dị trong cuộc sống để các em hiểu về các giá trị của việc giúp đỡ, chia sẻ, hòa bình, tình yêu thương.

Thứ sáu: Khi giải quyết vụ việc bắt nạt cần tránh

Học sinh bắt nạt: Phải có hình thức kỷ luật. Không trừng phạt, bêu xấu trẻ trước lớp, điều này sẽ khiến trẻ thấy bị bế tắc, bị gạt bỏ, nảy sinh tâm lý trả thù, điều này có thể sẽ đẩy sự việc bắt nạt trầm trọng hơn.

Học sinh bị bắt nạt: Không đưa sự việc ra trước lớp để tránh trẻ một lần nữa phải đối mặt với sự tổn thương.

2. "CHINH PHỤC" HỌC SINH CHƯA NGOAN

Chia sẻ của cô giáo chủ nhiệm trường THCS Khương Đình

Hòa (lớp 7) là học sinh sống khép mình, học hành sa sút và thường xuyên gây gổ với các bạn cùng lớp. Trong giờ kiểm tra môn toán, bạn ngồi cùng bàn không cho Hòa chép bài. Khi bị điểm kém, Hòa rất giận và xông vào đánh bạn. Từ đó, cả lớp sợ hãi và dần xa lánh Hòa. Cảm nhận được thái độ của lớp, Hòa càng trở nên hung bạo, lấn át mọi người. Dù một chuyện nhỏ nhặt như bạn vô tình cầm nhầm sách của em về nhà, hay ai chơi đùa mà va vào mình em cũng trợn mắt, đưa nắm đấm ra dọa nạt. Hòa không bao giờ làm bài mà giao cho những bạn học khá phải làm thay mình. Các bạn không dám nói với cô giáo vì sợ bị trả thù.

Các thầy cô sau khi biết chuyện đã áp dụng nhiều biện pháp giáo dục khác nhau như: phê bình, khiển trách, khuyên nhủ, động viên, mời phụ huynh lên trao đổi... Sau những lần như thế Hòa tỏ ra hối hận, xin lỗi thầy cô bạn bè và hứa không tái phạm nữa nhưng chỉ được một thời gian ngắn sau em lại trở nên ngang ngạnh, ương bướng hơn. Không chỉ phá các bạn trong lớp, em còn phá cả các tiết học của thầy cô bộ môn. Không ít lần giáo viên bộ môn buộc phải yêu cầu em ra khỏi giờ học để không ảnh hưởng đến các bạn khác. Hòa dần trở thành một học sinh cá biệt mà thầy cô phải đau đầu.

[Tên học sinh đã được thay đổi]

Hướng giải quyết

Bước 1: Tìm hiểu nguyên nhân.

Tôi đã đến gia đình tìm hiểu nguyên nhân sự thay đổi của Hòa và được biết bố mẹ em li dị khi em học lớp 5 và từ đó ít quan tâm đến em. Hiện tại em đang ở với bà nội. Ở nhà Hòa không có người nói chuyện và cũng ít bạn bè. Sau nhiều lần đến nói chuyện tôi đã tạo được lòng tin với em và em cũng dần cởi mở tâm sự, chia sẻ khó khăn với tôi. Từ đó tôi hiểu nguyên nhân chính khiến em thay đổi là do không nhận được sự quan tâm, chăm sóc của bố mẹ. Em cảm thấy bị bỏ rơi, bị tổn thương, dẫn đến tâm lý bị thua thiệt, muốn tìm cách trả đũa thông qua việc làm người khác bị tổn thương.

Bước 2: Lựa chọn giải pháp.

Nguyên tắc nhất quán trong suốt quá trình giúp đỡ Hòa là không sử dụng biện pháp trừng phạt. Tôi hiểu rằng, việc tái phạm lỗi của em trong giai đoạn này là điều khó tránh khỏi. Nếu áp dụng biện pháp trừng phạt sẽ khiến Hòa cảm thấy tổn thương trầm trọng hơn, đẩy em ra xa hơn, và em sẽ chống đối mạnh mẽ hơn. Vì thế, việc đầu tiên tôi làm là thảo luận với Hòa về các biện pháp kỷ luật tích cực khi em tái phạm lỗi (hàng ngày phải ngồi lại 30 phút sau giờ học để viết báo cáo tường trình từng sự việc tại trường nộp cho cô giáo, trao đổi với bà để cắt các lợi ích ở nhà như không được nghe nhạc, không được đi chơi trong 1 tuần). Các biện pháp kỷ luật tích cực này đã giúp em hiểu sâu sắc hơn về trách nhiệm của mình và hệ quả của từng hành vi.

Thống nhất cách giáo dục Hòa với các thầy cô bộ môn. Không sử dụng trừng phạt và phải luôn kiên nhẫn trong việc giúp đỡ em.

Khích lệ sự hợp tác, xây dựng lòng tự tin cho Hòa. Tôi hiểu rằng chính sự thất vọng chuyện gia đình khiến Hòa chán nản, từ đó khiến em chểnh mảng học tập, dần dần không theo kịp các bạn và mức độ chán nản của em ngày càng cao. Việc phải làm ngay bây giờ là giúp em loại bỏ chán nản, tạo sức mạnh, động lực từ bên trong:

- Giúp Hòa theo kịp việc học tập: Tôi đến tận nhà phụ đạo cho em. Với các bộ môn khác, tôi đề nghị các thầy cô quan tâm đến em, đồng thời phân công các em học sinh trong lớp, đặc biệt là các bạn học tốt, giảng giải thêm bài cho Hòa.
- Tạo động lực học tập cho Hòa thông qua việc kịp thời khích lệ những sự thay đổi dù là nhỏ nhất. Theo kinh nghiệm của tôi, khi "khích lệ" trẻ là bạn đang truyền thông điệp "bạn tin tưởng trẻ, trẻ có đủ năng lực, có thể xử lý được các tình huống và khó khăn của mình". Để làm điều này, tôi trao đổi với các giáo viên bộ môn tạo điều kiện để Hòa có cơ hội thể hiện các năng lực của em, kịp thời khen ngợi khi em có biểu hiện tích cực...

Xây dựng môi trường an toàn cho Hòa tại lớp học: Việc các bạn ở lớp xa lánh khiến em cảm thấy bị tổn thương và chối bỏ. Qua trò chuyện, tôi hiểu em rất mong được các bạn đón nhận và chơi cùng. Tôi đã đề nghị một vài em học sinh có ảnh hưởng trong lớp kết bạn với Hòa và yêu cầu chấm dứt các hành vi miệt thị, xa lánh, tẩy chay.

Hỗ trợ Hòa một số kỹ năng sống: Hòa là học sinh ít nói và không khéo léo trong giao tiếp nên tôi đã hướng dẫn em một số kỹ năng trong quan hệ với bạn bè như: chủ động bắt chuyện nhưng cần quan sát việc mình bắt chuyện tại thời điểm đó có phù hợp không; lắng nghe và tôn trọng ý kiến các bạn; chủ động tham gia vào các việc tập thể; trực nhật, chơi các trò chơi...

Phối hợp cùng gia đình để giúp đỡ: Tôi thường xuyên trao đổi, thống nhất với bà nội của Hòa về cách giáo dục em. Khuyến khích bà gần gũi, nói chuyện nhiều hơn với em, giao việc nhà cho em, kịp thời khích lệ, động viên, hướng dẫn cách ứng xử phù hợp, phân tích nhẹ nhàng, tình cảm để em lấy lại sự tự tin và niềm tin vào người thân và bạn bè xung quanh.

Giám sát việc thay đổi: Thường xuyên trao đổi với các giáo viên bộ môn về các biểu hiện của em trong giờ học, để kịp thời có những giải pháp hỗ trợ, khích lệ, động viên Hòa thay đổi tích cực.

Sự thay đổi của Hòa

Hiện tại, đôi lúc em vẫn còn phạm lỗi, nhưng Hòa đã hạn chế phá phách, gây sự với các bạn. Em đã bắt đầu có ý thức học tập hơn trước, nhưng vẫn chưa có những tiến bộ rõ rệt. Những tiến bộ của Hòa tuy chậm, nhưng là những tín hiệu tốt, báo hiệu sự chuyển biến tích cực của em và việc sử dụng phương pháp của tôi là phù hợp.

Bài học kinh nghiệm

Việc hỗ trợ Hòa mới diễn ra trong vòng 3 tháng, trong quá trình giúp đỡ em tôi rút ra được một số bài học kinh nghiệm làm việc với trẻ chưa ngoan:

Thứ nhất: Nên tránh cái nhìn lự tưởng hoá về học sinh của mình. Lớp nào, trường nào cũng có học sinh chưa ngoan, chỉ khác là biểu hiện và số lượng nhiều hay ít.

Thứ hai: Không sử dụng biện pháp mắng mỏ, trừng phạt trước mặt cả lớp. Trừng phạt không giúp trẻ hiểu đúng sai, mà ngược lại chỉ làm trẻ thấy mình ít có giá trị, mất thể diện, chán học, không muốn đến trường. Vì thế có thể làm gia tăng việc phạm lỗi và các hành vi trả thù, gây hấn.

Thứ ba: Sử dụng biện pháp giáo dục tích cực. Biện pháp giáo dục tích cực là các biện pháp có sự thảo luận giữa thầy cô và học sinh, các hình thức kỷ luật đó đảm bảo không làm tổn thương đến thể xác và tinh thần của trẻ.

Thứ tư: Mỗi học sinh, dù là cá biệt thì bên trong các em vẫn luôn tiềm ẩn những phẩm chất tích cực. Cần khơi gợi để các em phát huy được các giá trị đó.

Thứ năm: Luôn luôn khích lệ. Việc này giúp các em cảm nhận mình được ghi nhận, mình là người có giá trị, tạo động lực phấn đấu.

Thứ sáu: Kiên trì – bền bỉ – tin tưởng và không nóng giận.

Thứ bảy: Không vội vàng phán xét, khắt khe và tôn trọng sự đa dạng, khác biệt. Trước khi ra quyết định, hãy tìm hiểu ngọn nguồn sự việc. Các quyết định cần phải dựa trên đặc điểm, tính cách, hoàn cảnh của học sinh chứ không phải theo mong muốn, suy nghĩ của thầy cô.

THÔNG TIN CHO BẠN

Mối liên hệ giữa bắt nạt và tự tử

Hiện tại, Việt Nam chưa tiến hành nghiên cứu chính thức nào về mối liên hệ này. Tuy nhiên, có nhiều nước đã tiến hành nghiên cứu, kết quả cho thấy **Trẻ bị bắt nạt có nguy cơ tự tử cao hơn so với trẻ không bị bắt nạt**.

Tại Anh. Vào năm 2012. Đại học Warwick cho biết "Số trẻ bị bắt nạt có ý nghĩ tự tử nhiều gấp 6 lần so với những đứa trẻ không bị bắt nạt. Lứa tuổi thường xuất hiện ý định tự tử là từ 11-12".

Tại Mỹ. Đại học Yale nghiên cứu cho thấy: Trẻ bị bắt nạt có khả năng tự tử hơn các trẻ khác gấp 2 lần.

Tại Italia. Các nhà khoa học tại trường Đại học Padua, Italia đã thực hiện một cuộc nghiên cứu với sự tham gia của 220.000 trẻ em ở 14 quốc gia. Trong bản thông báo kết quả được đăng tải trên Tạp chí Health Day cho thấy "Trẻ bị bắt nạt phải đối mặt với các triệu chứng tâm thần cao gấp 2 lần so với trẻ không bị bắt nạt".

Câu chuyện tự tử vì bắt nạt

Câu chuyện 1:

L sinh năm 1995, vừa học xong lớp 12 tại Thạch Thất. Bạn cùng lớp là H chụp ảnh chân dung, rồi ghép vào ảnh một cô gái xinh đẹp mặc áo cổ rộng, sau đó đưa lên mạng xã hội. Phát hiện sự việc, L đã yêu cầu H gỡ bức ảnh nếu không sẽ tự tử. Tuy nhiên, vì nghĩ chỉ là trò đùa nên H không làm theo. Chiều ngày 27/6/2013, L đã tự mua thuốc diệt cỏ rồi mang về nhà uống. Gia đình phát hiện, nhanh chóng đưa L đi cấp cứu, nhưng em không qua khỏi. Và đến sáng hôm nay 1/7, N.T.T.L đã tử vong.

Câu chuyện 2:

N là học sinh 1 trường THPT Đà Nẵng. Một Fanpage của Facebook có tên "Đội Một Thật Của Các Hot Teen Đà Thành" đăng status xuyên tạc, xúc phạm tới nhân phẩm và danh dự của N. Status vừa đăng tải được mấy ngày trên cộng đồng mạng Facebook, N đã nhận được hàng trăm tin nhắn từ bạn bè. N đã suy sụp tinh thần vì bị bạn bè nghi ngờ. Sau đó nghĩ quẩn nên uống thuốc an thần để tự tử. May mắn em đã được cứu thoát.

Bắt nạt có thể gây lo âu, trầm cảm và thậm chí khiến trẻ tìm đến cái chết. Những tác hại nguy hiểm, kéo dài của việc bị bắt nạt là rất khó lường. Để sự việc không trầm trọng, ngoài những biện pháp lâu dài, tổng thể hỗ trợ các em loại bỏ bắt nạt như: cung cấp kiến thức về bắt nạt, tăng cường kỹ năng sống, giá trị sống. Một việc không kém quan trọng, đó là ngăn chặn những hành vi bột phát, hủy hoại bản thân khi các em chưa đủ kinh nghiệm sống để tìm kiếm sự trợ giúp. Tự tử là có thể ngăn chặn, nếu sớm nhận biết các dấu hiệu. Để tránh những trường hợp đáng tiếc, chúng tôi xin giới thiệu đến thầy cô **"Một số dấu hiệu cảnh báo tự tử ở trẻ bị bắt nạt"**

- Suy giảm kết quả học tập.
- Mất tập trung trong lớp học.
- Liên tục vắng mặt tại lớp học mà không có lý do.
- Có dấu hiệu của bệnh trầm cảm: Luôn trong trạng thái buồn chán, không để ý đến những người khác, không quan tâm đến các hoạt động yêu thích, thường xuyên khó ngủ, mất ngủ hoặc chán ăn.
- Nói về hoặc thể hiện mối quan tâm đến cái chết hoặc những hành vi tiêu cực.
- Tham gia vào các hoạt động nguy hiểm hoặc có hại, bao gồm cả hành vi liều lĩnh, lạm dụng thuốc, hoặc tự gây tổn thương.
- Cho đi tài sản yêu thích và nói lời tạm biệt với mọi người.
- Nói hoặc thể hiện rằng có những thứ họ không thể tiếp tục làm nữa.
- Bày tỏ ý kiến rằng mọi thứ sẽ tốt hơn nếu không có họ. Trong một số trường hợp nạn nhân bắt nạt có ý định tự tử thường nói rằng thế giới sẽ tốt hơn nếu không có họ.

Nếu thầy cô nhận thấy một em học sinh nào đó có các triệu chứng này,
hãy nói chuyện với các em để tìm hiểu sự việc, để có hướng hỗ trợ kịp thời.
Nếu thầy cô cần sự trợ giúp hãy liên hệ với các nhà tư vấn, hoặc đường dây nóng bảo vệ trẻ em

18001567
(04) 37759339

Cám ơn các thầy cô đã theo dõi và ủng hộ.
Để bản tin hoàn thiện hơn, mọi thông tin đóng góp của thầy cô
xin gửi về email: maibuoic@csaga.org.vn

Trích dẫn thông tin:

1. Susan Donaldson James, ABC News, Health, "Teen Commits Suicide Due to Bullying: Parents Sue School For Son's Death" [online]
2. Erik Eckholm and Katie Zezima, The New York Times, "6 Teenagers Are Charged After Classmate's Suicide" [online]
3. <http://www.bullyingstatistics.org/content/bullying-and-suicide.html>